

**«Николай Саввич Тарабукин «Ийэм кэпсиирэ» айымньытыгар интегрированной уруок
технологической каартата**

*Учууталлар: Саха тылын уонна
литэрэтиирэтин учуутала
Горохова Елена Афанасьевна*

Тема: Эбээн ыалын к³с олоҕо уонна мҕэ'э Н.С.Тарабукин « Ийэм кэпсиирэ» айымньытыгар

Кылааһа: 5 «б» кылаас

Уруок: т³р³³бүт литература, КНРС(Я),технология,

Уруок тэрилэ:

- Презентация, м³рэнэр кинигэ
- Бэлэм эскизтэр(тордох)
- хапта'ын, тордох мастара,халы² та²ас
- пластилин

Уруок сыала:

Ұ³рэтэр:

- Н.Тарабукин «Ийэм кэпсиирэ» айымньытын чи²этэргэ усулуобуйа тэрийии

Сайыннарар:

- Айымньыны ырытар, сүрүн санаатын тобулар сатабылын салгыы сайыннарыы
- Айымньыны ырытыы кэмигэр бодоруһар, санаатын сааһылаан сангарар, ойуулуур
(коммуникативная компетенция) салгыы сайыннарыы

Иитэр:

- Дойдуга таптал тыынын и²эрийи

Ситиһиллэр түмүктэр (планируемые результаты):

Ытык ойдобуллэри ингэрии түмүгэ (личностные):

- Айылба киһи олоһор улахан быһаарар суолтаны ылар күүс

Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ (метапредметные)

- Сыл-сорук туруорунар, үлэтин былаанныыр, түмүгүн сабаҕалыыр
- Уус-уран айымньыны ырытыы кэмигэр бодоруһуу сиэрин тутуһуу
- Бэриллибит темаҕа санаатын сааһылаан кэпсиир, сангарар.

Тустаах үөрэх предметин үөрэтии түмүгэ (предметные):

- Уус-уран айымньы темата, сүрүн санаата, тутула ойдобуллэри айымньыны ойдүүрүгэр, сыаналыырыгар туһанар

№	Уруок түһүмэбэ	Сыала	Учуутал:	Ұ ³ рэнээччи	Ситиһиллэр
1.	Тэрээһин	Турукка киллэри	<p>-Үтү³ күнүнэн! Саккырыыр орто оскуолатыгар на'аа млә'ит, бэрээдэктээх 5 «б» кылаас м³рэнээччилэрэ бааллар диэбиттэригэр дыэ,бугун э'иэхэ Кустуур оскуолатын учуутала уруок ыта кэллим. К³нн³рм уруок буолбатах, туох эрэ атын, сонун уруок. Мин аатым Елена Афанасьевна, саха уонна литэрэтиирэтин учуутала.</p> <p>Уруокпугар санаабытын ууран, толкуйбутун түмэн айымныылаахтык үлэлиэбин!</p> <p>Уруокпутун са±алыах иннинэ дуосканы к³рм³ххэйи² эрэ. Бу тугуй? (гиэрбэ)</p> <p>£р³спрмбмлркэбит гиэрбэтигэр сэттэ алмаас баар. О±олоор, тугу</p>	-Үтү ³ күнүнэн!	Оҕолор уруокка бэлэмнэнэллэр

2	Уруокка кобүлээнин (стадия вызова)	<p>Обо болбомтотун тардыы, обону үлэ туругар киллэрии.</p> <p>Патриотическэй иитии.</p> <p>Уруок тиэмэтин, сыалын били'иннэрии</p>	<p>бэлиэтиирий? (Саха сиригэр олорор т³рүт омуктар баалларын). Дьэ, ханнык омуктар олороллор эбиттэрий? (Нуучча,саха,эбээн,эбэ²ки,дьу кээгир, чукча,долгаан). Н.С.Тарабукин «Ийэм кэпсиирэ» айымньытыгар ханнык норуот ту'унан этиллэр этэй?(Эбээн) - Саамай сеп. Оболоор, оччообо ханнык тиэмэбэ кэпсэтэрбит буолуой? (4 хартыына) Олаата, бу айымньыга эбээн ыалын к³с оло±ун уонна үгэ'ин ту'унан билиэхпит, чи²этэн ырытыахпыт,о²оруохпут.</p>		<p>Ұ³рэнээччи символиканы билиитин чинэтэр</p>
3	<p>Өйд³³һүн, толкуйдааһын (стадия осмысления) « Ийэм кэпсиирэ» айымньытын ырытыы</p>	<p>Кэпсээни аабыы (читательская грамотность). Айымньыны ырытар, сүрүн санаатын тобулар сатабылы салгыы сайыннарыы Айымньыны ырытыы кэмигэр бодоруһар, санаатын</p>	<p>Н.С.Тарабукин эбээн норуотун бастакы суруйааччыта, эбээн литературатын т³рүттээччи буолар. Оболоор к³с олох диэни хайдах ³йдүрүтүрү? (К³с олох диэн). Кинилэр таба иитэн олоро буоланнар, биир сиргэ кыайан олорботтор эбит, тобо диэтэххэ табалара биир сиргэ а'ыыр астара бүтэн хаалар, тэпсиллэр. Ол ийин</p>	<p>Уорэнээччилэр биирдиилээн эппиэттиллэр , кэпсииллэр</p>	<p>ойдобүллэри быһаарыы</p> <p>Ұгэс- саха норуотун ту²былыргыттан олорон кэлбит</p>

		<p>сааһылаан сангарар, сатабылларын (коммуникативна я компетенция) салгыы сайыннарыы</p>	<p>сири – дойдуну киртитимээри, табаларыгар ас наадатын курдук куруук кеье сылдыллар эбит. Блигин кес олох ыстаадаларга баар.</p> <p>- Угэс диэн э́иги санаабытыгар тугуй? (Тылы бы́аарыы) Кэпсээнтэн туох мҕэс баарын булабыт. - Кэ́иилэнии. О±о эбэтэ, э́этэ туох кэ́иилээх кэлэр эбиттэрий?(таба силиитэ, эт)</p> <p>- Бэрсээ́ин, ийэтэ кэпсииринэн тугу бэрсэллэрий?</p> <p>Саха норуотугар итинник мҕэс эмиэ баар. Ол и́ин мин э́иэхэ эмиэ кэ́иилээх кэллим.(астарбын киндүлүмүм)</p> <p>Тэтэрээккэ суруйуу.</p> <p>- К³с эбээн ыалын олорор дьийэтэ туох диэн ааттанарый? (тордох)</p>		<p>оло±ун, ³йүн-санаатын хабар араас ³рүттэх, киэ² ис хо´оонноох, дири² силистээх ³йд³бул буолар.</p> <p>тордох – кос дьон сарыы буру³үмнээх ура´алара. Эбээннии дьүм(дю) эбэтэр илүмү диэн ааттыыллар</p>
4	Тордох о²оруута	Бэлэм эски́инэн тордох о²ороллор.	Пааранан млэ. Кимнээх млэлэрэ ордугун к³р³бүт Тордохторун ма́ын сыар±аларыгар	О±олор о²о´уктара	

			тиэйэ сылдыбаллар эбит. То±о оннук буолуой?(музыка тыа´ыы турар кэмигэр о²ороллор)		
5	Физкультминутка		Музыка тыа´ынан.(сээдьэ хамсаныыта)		Ўтуктэн и´эллэр, хамсаныы
5	Айымньыны кытта үлэ	Читат.грамот.	<p>О±о а±ата хайдах булчут эбитиний? (Байанайдаах) Байанай диэн тугуй?</p> <p>Булт иччитэ. А±ата тугу бултаан кэлэр эбитиний? (чубуку,таарба±ан) .Хайдах сиргэ бу кыыллар ү³скүллэр эбит? Таас хайаларга. Онтон туундараттан тай±а±а киирдэхтэринэ ханнык кыыллары бултуур эбитий? Тии², тайах О5олоор то5о мин тус – туьунан кердердум. Сорх кыыллар хайалаах сиргэ олороллор, сорохтор тыа5а, тай5а5а. (презентация кыыллар к³ст³лл³р)</p>	Уорэнээччи билиитин тургутар	О5олор бэйэлэригэр,толку йдарын, санааларын этинэллэр

	Дьэбэ улэ		Дьэбэтигэр туундара ту'унан хобоон эбэтэр кылгас кэпсээн суруйан кэлэбит.	Айар улэ	
7	Тумук. Толкуйга түһэри (рефлексия)		<ul style="list-style-type: none"> - Оболоор, бу уроокка э'иги туох са²аны биллигит? - Саамай тугу ³йд³³тыгыт? - Уроокка хайдах улэлээтибит дии санаатыгыт? - Туох ба±а санаа±ытын этиэ этигитий? <p>Маладьыастар, уроокка бары олус к³хт³³хтүк улэлээтигит.Э'иэхэ μ³рэххитигэр сити'иилэри ба±арабын. К³рсм³ххэ диэри !</p>		Хас биирдии μ ³ рэнээччи бэйэтигэр туох эрэ са ² аны ылынар